

Fülek, 1894. május 14. – Budapest, 1971. január 1.

Édesapja pék volt. Szécsényben nevelkedett, az elemi után Losoncon végezte el a négy gimnáziumot. Ezt követően apja pékségében tíz hónapig tanonc. A család ekkor már a Pest megyei Versegen élt, ahol apja egyik szaktársának pékségét bérelte. 1905-ben Budapestre ment nagybátyjához, aki nyomdászként dolgozott a Világosság Nyomdában. 1909-ben rézesztergályos-tanoncnak szegődött el a Gottfried és Társai Csillárgyárba. 1911 őszén tüdőbetegsége miatt hazament Losoncra, szülei akkori lakóhelyére, ahol villanszerelő-tanoncként helyezkedett el. 1912 tavaszán felszabadult, családfenntartó lett miután állást kapott a losonci mezőgazdasági gépgyárban. Közben magánúton német és francia nyelvet tanult, valamint 1914 nyarán, Besztercebányán levizsgázott a felsőkereskedelmi iskola első osztályának anyagából. 1915-ben üzemi könyvvitellel megbízott műszaki alkalmazott lett, tavasszal besorozták, de mivel hadiüzemben dolgozott, 1918 tavaszáig felmentették a hadkötelezettség alól. 1916-ban munkahelyén szakszervezeti főbizalmivá választotta. 1918 áprilisában bevonult a 25. cs. és kir. gyalogezred tisztjelöltképző századába, de a frontra már nem került ki. Az első világháború után a gépgyár műszaki irodáján dolgozott. 1918. novembertől az Ipari és Közlekedési Tisztviselők Országos Szövetsége helyi szervezete titkára. Részt vett a kommunista párt helyi szervezetének megalakításában. 1919 februárjában a dél-szlovákiai általános sztrájk egyik szervezőjeként néhány órára lefoglák, nyilvántartásba vették. Budapestre menekült, ahol belépett a Kommunisták Magyarországi Pártjába. A Tanácsköztársaság idején előbb az IKTOSZ fővárosi székházában dolgozott, majd az Országos Statisztikai Hivatal ellenőre lett. 1919 májusában jelentkezett a Vörös Hadseregbe, szakaszpáncsnokként került a frontra. Századát Piliscsabára, onnan Budapestre vezényelték, majd augusztusban – az új csehszlovák határon át – Losoncra ment, ahol rendőri felügyelet alá helyezték. 1921 februárjában letartóztatták, kommunista irodalom terjesztésének vádjával Besztercebányán három hónapra bebörtönözték. 1922-től Prágában a cseh Kommunista Ifjúsági Szövetség egyik titkára. A pártvezetés a nagy letartóztatási hullámok miatt 1923 májusától berlini emigrációba küldte. Előbb a Vorwärts szerkesztőségében, majd a Kommunista Ifjómunkás Internacionálé munkatársaként dolgozott. 1923. októberben Moszkvába került, a Komintern Végrehajtó Bizottsága titkárságán dolgozott, 1924. szeptemberig tartózkodott a Szovjetunióban. Utána két-három hétre Bécsbe ment, majd Bukarestben töltött két hónapot, ahol mint kommunista aktivistát letartóztatták és megverték, katonai börtönbe zárták. Tárgyalása idején sikerült megszöknie, távollétében tízévi fegyházra ítélték. Két hónapig Romániában bujkált, majd Kisinyovon át jutott a Szovjetunióba, ahol három évig tanult. 1928 kora őszén pármegbízatással újra Csehszlovákiába küldték, a Liberecben megjelenő német nyelvű napilapot, a Vorwärtsset szerkesztette. Tevékenysége miatt a cseh rendőrség Szászországba toloncolta, onnan Ausztriába küldték. 1929 és 1931 között ismét Prágában dolgozott. Közvetlenül Hitler hatalomra jutása előtt rövid időt Berlinben töltött. Mint a Fasizmus- és Háborúellenes Világbizottság titkára Barbusse-szel, Francis Jourdainnel és Albert Nordennel, 1936 nyárutóján pedig Romain Rolland íróval került kapcsolatba. 1933 telét a bizottság küldötteként Spanyolországban töltötte. Franco lázadása után a Fegyvert Spanyolországnak mozgalom szervezője. A polgárháborút követően Franciaországba került. A

második világháború kitörésének hírére Moszkvába ment, a Kommunista Internacionálé munkatársa lett. Az 1940-ben Moszkvába érkező Rákosi kérésére átlépett a magyar pártba. Előbb a moszkvai Kossuth Rádió bemondója, majd szerkesztője, végül a Kijev mellett megszervezett partizániskola magyar tagozatának parancsnoka. Saját kérésére maga is részt vett a szlovák nemzeti felkelés területén zajló partizánharcokban. 1944 október 8-án mintegy húsz emberrel ért földet Zólyom közelében, de a szovjet partizánparancsnok ember és fegyver híján nem adott támogatást neki. Október 26-án hatvan-hetven főre bővült osztaga a salgótarjáni szénmedence felé fordult, december 7-én átlépték a határt és Karancsberényben letáboroztak. Abroncspusztánál 1944. december 27-én megütköztek egy százfős SS-alakulattal. Az abroncspusztai harc után megfogyatkozott egysége csatlakozott a II. Ukrán Front csapataihoz. 1945. január közepén jelentkezett Debrecenben, ahol Miskolc város választott képviselőjeként tagja lett az Ideiglenes Nemzetgyűlésnek. Gerő Ernő megbízásából tért vissza Miskolcra, ahol több megyét átfogó régiótitkárként szervezte a Magyar Kommunista Pártot. 1945. május 21-én beválasztották az MKP Központi Vezetőségbe. 1946. októberben megbízták a KV Agitációs és Propaganda Osztály vezetésével. 1945. november 4-én nemzetgyűlési képviselő lett a Borsod-Gömör, Zemplén és Abaúj vármegyei választókerületben; 1947. augusztus 31-étől 1967. január 28-ig folyamatosan részt vett a törvényhozás munkájában, mandátumát a Magyar Függetlenségi Népfront és a Hazafias Népfront borsodi kerületében szerezte, 1963. február 24-én a HNF budapesti listáján lett a törvényhozás tagja. 1945. november 23-án államtitkárrá nevezték ki az Iparügyi Minisztériumba, nevéhez fűződik a „széncsata” megszervezése; 1947. január 16-án felmentették államtitkári tiszteből. A Magyar Kommunista Párt III. kongresszusán, 1947 januárjában a központi vezetőség szervezőbizottsága tagja lett. Az MDP I. kongresszusán, 1948 júniusában kimaradt a szervezőbizottságból, de a KV novemberi ülésén visszakerült a testületbe. 1948. december 13-tól 1956. január 1-jéig a Magyar Néphadsereg Politikai Főcsoportfőnöksége vezetője. 1948. december 3-tól altábornagyként miniszterhelyettesi rangba került, majd vezérezredes lett. Egy ideig az igazságügyi főcsoport felügyeletét is ellátta. A koholt katonaperekhez bírósági ülnökként közvetlenül is köze volt. 1955-1956-ban vezérezredesként a honvédelmi miniszter első helyettese. 1956-ban ismét átvette a KV agitációs és propagandaosztálya vezetését. 1956. június 27-én egyik levezetője volt a Petőfi kör sajtóvitájának, ahol mentegetni igyekezett a központi vezetés álláspontját. 1956. október 26-tól 31-ig tagja volt az MDP KV katonai bizottságának. 1956. november 4-től Kádár János forradalmi munkás-paraszt kormányában folytatódott pályafutása. 1956. november és 1957. április között a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága agitációs és propagandaosztályát vezette. 1957. május 1-jével nevezték ki a Külügyminisztériumba főosztályvezetőnek, majd május 9-étől rendkívüli és meghatalmazott nagykövet lett Pekingben és Hanoiban. 1960 januárjában visszahívták, márciusban külügyi munkaviszonya megszűnt. 1957. június 29. és 1962. november 24., majd 1966. december 3-ától haláláig a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának tagja, közben a központi revíziós bizottság elnöke is volt. 1963 és 1967 között az Elnöki Tanács tagja.